

Rendkívüli kiadás!

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Király-utca 8. szám
Telefon-szám 586.

Hirdetések jutányos árban fölvetetnek
az „Előre” kiadóhivatalában.

ELŐRE

Megjelenik naponként, délután

Egy szám ára 2 fillér.

Kéziratot nem adunk vissza.

Kardrohám a színházban.

A rendőrség vendégszerepel.

Hajmeresztő, valósággal az oroszországi viszonyokra emlékeztető rémes események színtere volt tegnap a kolozsvári Nemzeti Színház. Nem is színház, szörnyű csatatér volt ez, melyben a megvadult, magukról megfeledkezett rendőrök örülként tomboltak, mindent széttörve, zuzva, rombolva.

Szinte hihetetlen, középkori színezete van e borzasztó történetnek.

A kultura fényes palotájában egy elvakult rendőrtisztviselő rohamot vezényel, emberei neki mennek a békés színházlátogató közönségnek — védtelen nőknek, idős férfiaknak, gyermekeknek és nem kimélve senkit, vagdalózva rugják, lökik ki őket. A ki összeesik, azon keresztülgázolnak, a ki ellentáll, azt leütik.

Elesapott jegyszédők.

Az eset előzményei arra vezethetnek vissza, hogy a színház jegyszédőinek a kért 10 krajcárnyi béremelést Janovics igazgató nem akarta megadni. Az „Előre” erre gyűjtést rendezett a jegyszédők érdekében. A lelkes közönség három nap alatt 105 korona 21 fillért adományozott a jegyszédők javára. Mi az összeget tizenegy jegyszédő közt kiosztottuk. Meg kellett tennünk a szegény, családos apáknak, a kiknek valóban nagy szükségük volt a bekövetkező tél idején a 10 krajcáros béremelésre. Alig vették kézhez az összeget, azonnal elcsapta őket Janovics rendeletére Körössy József a színház gazdája.

„Tüntetés készül.”

Erre az intézkedésre az egész városban elégtelenség támadt Janovics igazgató ellen. Tüntetés-

ről beszéltek városszerte, úgy hogy a direktoriumot már délben értesítették a „tüntetésről”.

Ugy tervezték a tüntetést, hogy ha Janovics megjelenik páholyában, úgy nyilvánosan megkérdezik »mi van az elesapott jegyszédőkkel?« Miután Janovics nem jelent meg a színházban, a rendőrség által kikürtölt és az igazgatóság által felfújtt tüntetés — elmaradt.

Le van tartóztatva!

Az előadás zavartalanul megkezdődött és csendben folyt le az első felvonás. Az első felvonást követő szünetben ment fel az emeleti bal 6. számú páholyba Partos Ervin, az »Előre« színi kritikus. Alig lépett be, Schiller Ede rendőrtisztviselő jelent meg a páholyban és igazolásra szólította fel a harmadmagával ott tartózkodó Partos Ervint. Partos felmentatta egyetemi igazoló jegyét, a Vidéki Hirlapírók Szövetségének tagsági igazolványát, névjegyét, nevére kiállított három drb vasúti menetigazolványt és végül a Hadady rendőrkapitány által sajátkezűleg aláírott hirlapírói igazolványát. Mindez kevés volt a hivatalos hatalmától megkötyagosodott fejű rendőrbasának, a ki egyébként személyesen ismerte Partost. Sőt kevés volt neki a páholyban jelen volt két másik uri ember igazolása. Schiller rendőrfogalmazó ur kijelentette, hogy le van tartóztatva s ha nem követi: karhatalmat fog igénybe venni. A letartóztatott hirlapíró szó nélkül követte a rendőrbasát, de midőn az emeletről lejöve a földszinti középbejáró ruhatárában felső kabátját vette magára: a földszintről időközben kitodult kö-

zönség óriási megbotrányozással fogadta az esetet.

A közönség közbelép.

Százan és százan jelentkeztek, akik készek voltak igazolására a gorombán megtámadt hirlapírónak. Schiller rendőrfogalmazó erre a készenlétben tartott rendőrök egy szakaszával vétette körül a letartóztatott ujságíró. Nem hagyta azonban ennyiben a dolgot a közönség, amely mindig nagyobb s nagyobb számban tömegesen özönlött ki a nézőtérből. »Nem vagyunk rendőr-államban!« »Eresszék szabadon a hirlapírót!« »Hol a személyes szabadság!« »Hisz igazolta már magát!« és más kiáltások hallatszottak mindenünnen.

Schiller zavarban.

Schiller fogalmazó a közönség kitanítására kezdte belátni, hogy hivatalos hatalmával rutul visszaélt, mert szűk helyre összehordott száz meg száz főnyi embertömeg közepette teljesen elvesztette fejét: jobbra-balra vitakozott, mentegetődzött s már-már kész volt szabadon eresztleni a minden jog megcsúfolásával letartóztatott hirlapírót, a ki a kritikus helyzetben a botránynak és összeütközésnek elejét veendő, harsány hangon követelte, hogy végre is kísérjék a rendőrkapitányságra. A teljesen megzavarodott fogalmazó immár meghökkenve súlyos visszaélésének várható következményeitől, nem tudta mit csináljon a válságos helyzetben.

A zavar nőltön-nőtt, a közönség tovább zajongott a hirlapíró védelmében, mert még ekkor is is sűrű rendőr-csoport közepében látták. Mindhiába! . . . A szeren-

csétlen rendőrfogalmazó nem tudta mi tévő legyen, holott, ha most már levonta volna baklövésének következményeit: nem lett volna szükség a rendőrlégénység hallatlan erőszakoskodására és vérengzésére.

Kard ki, kard! . . .

A mindenfelől előrohánó rendőrök azonban a közönséget a szűk folyosóban egy helyre szorították össze s hirtelen minden elfogadható indok nélkül Móricz szakaszvezető parancsára és Schiller fogalmazó nagy megnyugtatóására, szakaszba állottak kardot rántottak és rárontottak a közönségre. Soha még színház belsőjében ilyen szégyenteljes események nem játszódtak le, mint ekkor. A nekidühödött rendőrök kardjukkal verték, szurták, dőlték a szűk folyosóban rémülten ide-oda menekülő embereket, akiknek a gyalázatos vérengzés láttára szemük-szájuk elállt. Számos ember a fején sérült meg, egy nő oldalán súlyosan megvágta. Szivettépő kiáltással menekültek a folyosókban férfiak, nők. A földszintre vezető ajtók üvegablái csörömpölve hullottak a földre s pár perc múlva a folyosó s az előcsarnok csata színhelyéhez hasonlított. Partos Ervint egy Nagy Domokosnevű polgáruhába öltözött állítólagos rendőrtisztviselő durván megragadta, hangoosan kiáltotta, hogy le van tartóztatva, mire több rendőr kivont karddal rohant oda, pokoli vad hangon ordítva: »Ez a főcinkos!« A hirlapírót s egyik társát elvitték a rendőrségre, ahol a két fiatal ember azonnal panaszt emelt a rajtuk esett sértés miatt, a mely személyes szabadságukban veszélyeztette őket.

„Ki kell pofozni Janovicst!”

Ugyanakkor a színház nézőtérében izgalmas jelenetek játszódtak le. A nő közönség rémültében kétségbeesett, **de nem mert távozni**, a színházat körülportyázó lovasrendőrök miatt. Számos ember beszélt a földszinten a közönséghez. Mindenütt az igazgatót szidalmazták, a ki a jegyszédőkkel szemben tanusított könyörtelenségével okozójává lett a szégyenteljes esetnek, a mely országvilág előtt a botrányok tanyájaként tünteti föl Erdély első kulturintézetét.

„Hol van az a gazember Ja-

novics, föl kell pofozni.“ — halatszott egyfelől. „Szépen dolgoztak a prikékjek“ kiáltották egy páholyból. „Ki kell rugni Kolozsvárról a direktort“, „Gyalázat, az igazgatóság a rendőrséggel egybejátszott egy botrány rendezésében“ s más eféle vélemények hangzottak mindenfelől. Fél óránál tovább tartott ez izgalom. Miután a közönség egy része ijedten menekült a színházból, a hol az ember élete is veszélynek van kitéve, az előadás folytatódott. **Izgatottság közepette összevontan hamar ledarálták a második és harmadik felvonást.** A közönség pedig a rendőrség iránt megbot-

ránkozással s az igazgatóság iránt megvetéssel eltelve hagyta ott a botrányok tanyáját.

Megtorlást!

Mi nem kommentáljuk az első felháborodás perceiben ezt a rettenetes esetet. De csodálkozunk kell és érthetetlennek kell tartanunk, hogy miképpen járhat el egy rendőrtisztviselő Körösy gazda rendelkezései szerint? Miképpen történhetik az meg, hogy a Janovics aera alatt maga Janovics nem direktor az államilag szubvenzionált színházban? A brutális eset azt bizonyítja, hogy **Janovics direktor tehetetlen.** Hogy

helyette mindenki rendelkezhetik — nevében A tegnapi eset fényesen igazolja, hogy a kolozsvári színházban a klikkek uralma miatt a polgárok személyes szabadsága és élete forog kockán.

Ma csak annyit konstatálhatunk, hogy a kolozsvári rendőrség nem ismeri a személyes szabadság sérthetetlen jogát. Hanem lábbal tiporja azt még egy színházi alkalmazott rendeletére is.

Hiszen ha még marad ez a rendszer, **ugy lehetetlen lesz a színházba járni.** Epen azért megtorlást, — kemény megtorlást követelünk!

HIRDETÉSEK.

NEUMANN M.

Cs. és kir. udvari szállító.

Alapított 1845.

Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 14.
Telefon-szám 431.

Ajánl az őszi és téli idényre: átmeneti felöltöket, városi bundákat, utazó bundákat, szörmével ellátott rövid kabátokat, férfi és fiu korcsolya-kabátokat.

118 7-10

SÁRGA JÁNOS, KOLOZSVÁRT

Mátyás király-tér. 139 5-*

Ékszerész, mű-örvös, egyházi szerek műintézete.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát arany-, ezüst-neműekben, drágakő ékszerekben, — valamint Angol, Francia és Berndorfi különleges-ségeiben.

Kitűnően berendezett műtermében készít: ezüsineműket, ékszereket, valamint magyar díszékszer és egyházi felszereléseket.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Réti B. és Társa

Mátyás király-tér 11. sz.

Ajánlja: 129 19-30

férfi-, női- és gyermek-ruha áruházát.

Mátyás király-tér 11. sz.

Honi gyapjuszövet raktár.

Külön uri szabóosztály és szücs-árak raktára.

EGYETEM KÁVÉHÁZ (Jókai-utca 15. sz. alatt)

Kitűnő kiszolgálás! Minden este Czako Peti Gyula zenekara játszik. Hideg bufett!

Pártfogást kér: R. Bara Á. tulajdonos.

103 11-*